

ภูมิอากาศจังหวัดอุทัยธานี

ที่ตั้งและอาณาเขต

อุทัยธานีเป็นจังหวัดในภาคกลาง อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือประมาณ 210 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 7,700 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับบริเวณใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดนครสวรรค์
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดชัยนาท
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรีและตาก

ภูมิประเทศทั่วไป

พื้นที่ทั่ว ๆ ไปเป็นที่ราบและลักษณะเป็นดินปนทราย ทางทิศตะวันตกของจังหวัดในเขตอำเภอบ้านไร่ และกิ่งอำเภอลานสักเป็นป่าและภูเขาตลิ่งชันซบซ้อน พื้นที่ลาดเทจากทิศตะวันตกมาทางทิศตะวันออก

ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดอุทัยธานีอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมซึ่งพัดประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด คือพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวเรียกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อิทธิพลของลมนี้ทำให้จังหวัดอุทัยธานีมีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง กับมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป

ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของจังหวัดอุทัยธานี ออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ทำให้มีอากาศหนาวเย็นทั่วไป โดยมีอากาศหนาวจัดระหว่างเดือนธันวาคมและมกราคม

ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลานี้เป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม จะมีลมจากทิศใต้และทิศตะวันออกตกได้พักปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดจากมหาสมุทรอินเดีย เป็นลมร้อนและชื้นจึงทำให้มีฝนชุกทั่วไป

อุณหภูมิ

อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 26 - 28 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32 - 34 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายนและพฤษภาคม ส่วนอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20 - 24 องศาเซลเซียส และมีอากาศหนาวจัดอยู่ในเดือนธันวาคม

ฝน

จังหวัดอุทัยธานีเป็นจังหวัดที่มีฝนอยู่ในเกณฑ์น้อย อากาศจึงค่อนข้างแล้ง ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปี 1100 - 1200 มิลลิเมตร และมีวันฝนตก 105 - 110 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน มีปริมาณฝนตก 220 - 240 มิลลิเมตร และมีวันฝนตก 15 - 20 วัน

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้าสู่บริเวณจังหวัดอุทัยธานี ส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุไซร่อนและความรุนแรงมีไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนัก และลมกระโชกแรงเป็นครั้งคราว และมีบางครั้งที่เกิดน้ำท่วมได้โดยฉับพลัน รวมถึงเกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคต่างๆได้ ช่วงต้นฤดูฝนในเดือนพฤษภาคมบางปีอาจได้รับอิทธิพลจากพายุไซโคลนในอ่าวเบงกอลที่เคลื่อนเข้ามาใกล้หรือขึ้นฝั่งประเทศพม่า ส่วนตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไปพายุหมุนเขตร้อนที่มีอิทธิพลต่อจังหวัดอุทัยธานีส่วนใหญ่เกิดในทะเลจีนใต้และมีบางส่วนเกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก เคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนามและลาวเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หากพายุดังกล่าวยังคงมีกำลังแรงอาจเคลื่อนตัวเลยไปถึงภาคเหนือหรือตรงมายังภาคกลางโดยเฉพาะเดือนกันยายนและตุลาคม

จากสถิติที่บันทึกตั้งแต่ปี 2494 ถึง 2556 พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดอุทัยธานีทั้งหมด 12 ลูก ซึ่งขณะเคลื่อนผ่านมีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันทั้งหมด โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนพฤษภาคม 2 ลูก (2504) เดือนกรกฎาคม 1 ลูก (2494) เดือนกันยายน 5 ลูก (2502, 2515, 2522, 2528, 2548) เดือนตุลาคม 3 ลูก (2503, 2526, 2533) และเดือนพฤศจิกายน 1 ลูก (2517)

หมายเหตุ

- เนื่องจากจังหวัดอุทัยธานีไม่มีสถานีอุตุนิยมวิทยา จึงใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์
สรุปลักษณะอากาศแทน
- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 - 2553
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 - 2556